

Особливості психічного розвитку дітей 4-го року життя

Найбільш важливе досягнення цього віку полягає в тому, що дії дитини набувають цілеспрямованого характеру. Займаючись різними видами діяльності — грою, малюванням, а також у повсякденній поведінці, діти починають діяти відповідно до поставленої мети, хоча через нестійкість уваги вони можуть і забути про неї, оскільки відволікаються, залишають одну справу заради іншої.

Стає дедалі досконалішим і точнішим розрізнення кольорів за яскравістю і насиченістю. Дослідження показали, що чотирирічній дитині значно легше розрізняти кольори, ніж їх називати або навіть відбирати за назвою дорослих.

Має свої особливості і пам'ять чотирирічної дитини. Оскільки довільні процеси не досить розвинені, дитина ще не вміє цілеспрямовано запам'ятовувати. Але має місце мимовільне запам'ятовування і згадування. Переважає наочно-образна і рухова пам'ять.

Особливо легко запам'ятовують діти те, що справило на них дуже сильне враження, що зачепило їхні почуття. „Пам'ять дитини — це інтерес її”, — говорять психологи. Тому дорослим дуже важливо зробити для дітей цікавим те, що вони повинні запам'ятати. Набагато легше діти запам'ятовують зв'язний текст: вірші, казки, пісеньки тощо. Матеріал емоційно насичений, який викликає у дитини яскраві образи, що стимулюють її уяву, збуджує певні почуття, співпереживання також легко запам'ятовується.

Дослідження показують, що дітям цього віку легше що-небудь зробити, аніж розповісти про зроблене. Це пояснюється тим, що у них ще не розвинуте словесне мислення, вони ще не вміють вирішити наступне завдання в „умі”. Звідси і виникає розходження між тим, що дитина робить і тим, як вона пояснює свої дії. Дорослим слід вправляти дітей у вирішенні маленьких, але конкретних завдань.

Образи уяви у дітей надзвичайно яскраві. Для створення образу дитині буває досить найвіддаленішої схожості між тим, що вона сприймає і попередніми її враженнями. Тому дорослі повинні бути розбірливими у виборі книжок для

читання або розповідання дітям, а також бути обережними у розмовах, які ведуться у присутності дитини. Не слід викликати у дитини почуття страху нагадуванням про можливі небезпеки, які нібито загрожують дитині. Це виховує в них боязливість, полохливість, дитина починає боятися самотності, темряви, незнайомих людей.

Характерною особливістю дітей цього віку є значна емоційна збудливість, нестримність і недостатня стійкість емоцій. Емоції у дітей легко виникають, але й швидко минають, змінюючись на протилежні. Потрібний такт, що не допускає грубого втручання в діяльність дитини, яке може викликати сильні афективні стани.

Незважаючи на зростаючу самостійність дітей, роль дорослого в їхньому житті ще дуже велика. Але дорослий вже є для дитини не лише партнером по спільній діяльності, а й починає виступати як джерело різноманітних відомостей про навколишнє оточення.